

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig
forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2024

for Princess-Gruppen AS

Etisk handel Norge har vurdert at rapporten til Princess-Gruppen AS oppfyller våre krav til basisnivå. Les mer om basisnivå [her](#).

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Til lesere av rapporten

Næringslivet og offentlig sektor har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø, klima og dyr og kan både bidra positivt til utvikling, men også medvirke negativt og forårsake skade. Virksomheter har derfor en nøkkelrolle i å oppnå FNs bærekraftsmål og Parisavtalens 1,5 graders mål.

Denne rapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men rapporten favner bredere med klima og miljø, sirkulærøkonomi og antikorrupsjon. Våre medlemmer er forpliktet til å jobbe med aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på arbeidet. Medlemmer i Etisk handel Norge som er på Basisnivå1 oppfyller også åpenhetslovens aktsomhetsvurderingsplikt, og delvis informasjonsplikten.

OECDs begrep Responsible Business Conduct er det vi i Etisk handel Norge kaller for bærekraftig forretningspraksis. Den systematiske innsatsen virksomheter gjør for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning, samt rette opp skade for mennesker, dyr, samfunn og miljø – kalles aktsomhetsvurderinger (due diligence). Virksomheter over en viss størrelse er gjennom åpenhetsloven pålagt å gjøre aktsomhetsvurderinger på menneskerettigheter. Alle virksomheter, uavhengig av størrelse, er av norske myndigheter forventet å gjøre aktsomhetsvurderinger også på samfunn, miljø og dyr og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette gjelder både næringsliv, offentlig sektor og organisasjoner.

Etisk handel Norges prinsipper (vår Code of Conduct) for bærekraftig forretningspraksis dekker områdene anstendig arbeid, menneskerettigheter, miljø/klima, antikorrupsjon og dyrevelferd. Rapporten viser åpenhet om hvordan virksomheten arbeider med aktsomhetsvurderinger i tråd med UNGP og OECDs retningslinjer. Alle medlemsrapportene gjøres offentlig tilgjengelig på Etisk handel Norges hjemmesider.

Heidi Furustøl

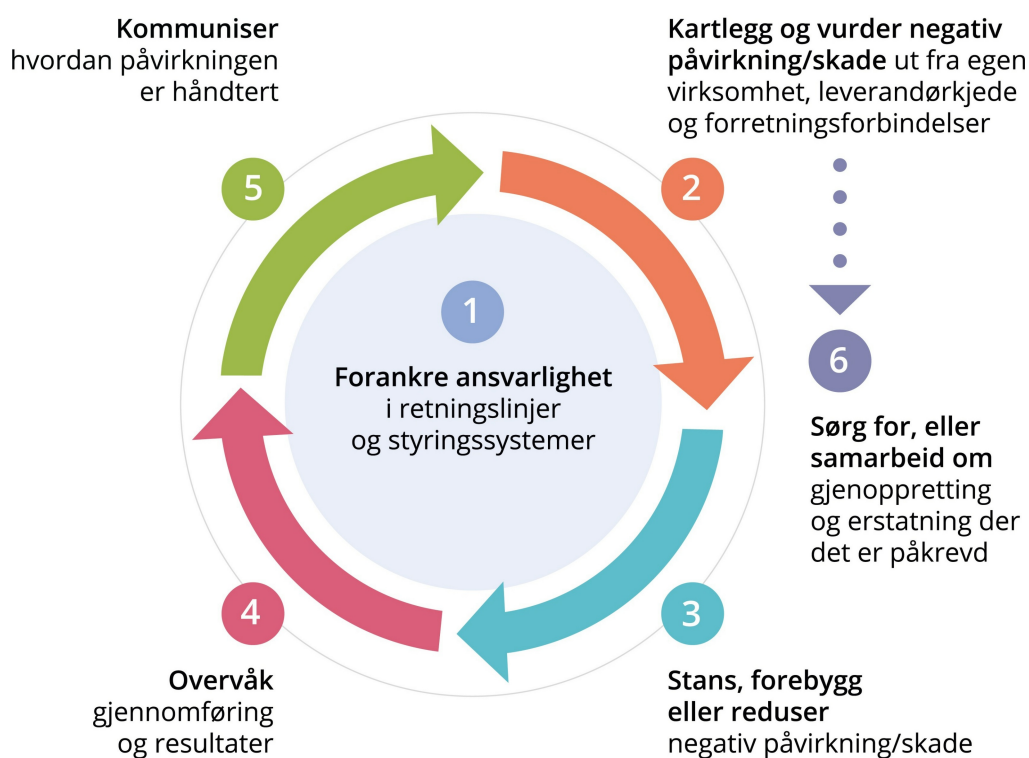
Daglig leder

Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

Forord av daglig leder

Princess-Gruppen AS er og ønsker å fortsette å være en samfunnsansvarlig bedrift. Gjennom vårt medlemskap Etisk Handel Norge ønsker vi ytterligere å styrke vår innsats for å forbedre arbeids- og miljøforhold i vår leverandørkjede. På denne måten vil vi bidra til en mer bærekraftig utvikling. Vi ønsker også å bidra til en styrket oppslutning om etisk handel generelt. Som medlem av EHN har vi forpliktet oss til å jobbe aktivt for forbedringer i vår leverandørkjede. Vi baserer vårt arbeid på EHNs etiske retningslinjer for innkjøp.

Kai J. Gulbrandsen

Adm. Dir.

Nøkkelinformasjon om virksomheten og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

Princess-Gruppen AS

Adresse hovedkontor

Kjeppestadveien 40

Viktigste merker, produkter og tjenester

Princess

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Princess-Gruppen AS består av et Hovedkontor, og ca 155 egneide butikker og ca 4 franchise butikker

---

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

1 016 267 284

Antall ansatte

1 167

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode

Det har ikke vært noen vesentlige endringer i forrige periode.

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Linda M. Andreassen, HMS & Kval ansv

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

lma@princessgruppen.no

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av virksomhetens innkjøpsmodell og leverandørkjede

Princess-Gruppen AS kjøper varer både gjennom agent, grossist og direkte med leverandør. Den største andelen er gjennom agent, og direkte med leverandør. Vi kjøper kun en mindre andel gjennom grossist.

Antall leverandører som virksomheten har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

91

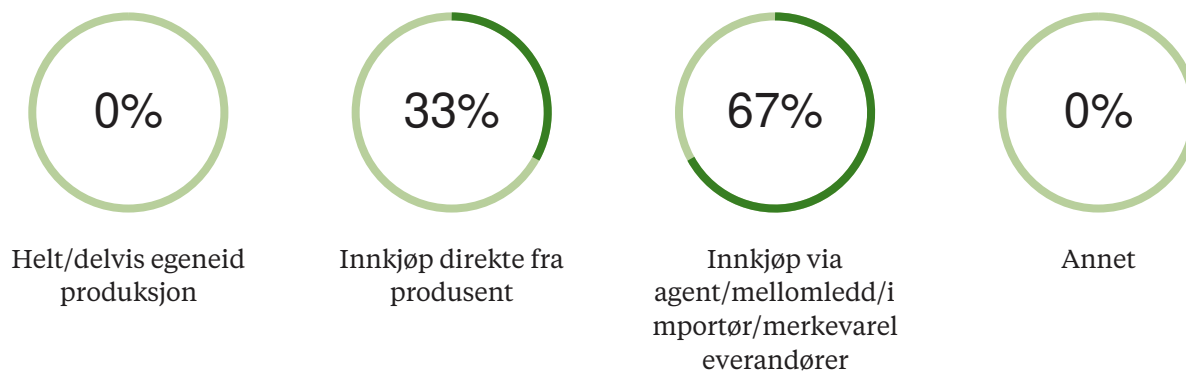

Kommentar til antall leverandører

Princess-Gruppen AS kjøper inn både direkte og gjennom agent.

Type innkjøp/ leverandørforhold

Liste over førsteleddsprodusenter per land

India :	25
Bangladesh :	1
Kina :	30
Pakistan :	12
Litauen :	2
Indonesia :	1
Polen :	3
Portugal :	2
Indonesia :	1
Tyrkia :	2
Russland :	1
Østerrike :	1

Princess-Gruppen AS har også noen meget få grossister i Norge og Sverige som ikke er satt opp på denne listen.

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter

Antall arbeidere

46 510

Kommentar til antall arbeidere

Det er store variasjoner på hvor mange ansatte det er i de ulike fabrikkene, fra 18 stk til 5500 stk, disse er beregnet etter de som er medlem av BSCI.

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

bomull	Bangladesh Kina India Pakistan Tyrkia
Polyester	Kina India
pynt	Kina

90% av det vi kjøper er tekstiler og 10% pynteartikler. Av de 90% med tekstil er ca 80% kroppsnære produkter.

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Nei

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål: Øke andelen Kroppsnære produkter som har en 3e parts sertifisering

Status: 75%

2

Mål: Alle tekstiler skal være Oekotex100

Status: 97%

3

Mål: Få kontroll på de som mangler mtp BSCI/SMETA/SA8000

Status: 99%

4

Mål: Ferdigstille Klimaregnskap, per nå kun scope 1+2 gjennom Miljøfyrtårn

Status: 30%

5

Mål: Gjennomføre Dobbel vesentlighets analyse

Status: 20%

Prosessmål for kommende år

1

Få på plass Klimaregnskap

2

Dobbelvesetnlighetsanalyse skal gjennomføres

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://www.princessbutikken.no/ieh>

1.A.2 Hva sier virksomheten offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn og miljø?

Vi har egen side på [princessbutikken.no](https://www.princessbutikken.no) der man kan lese om vårt engasjement og våre forpliktelser, der beskriver vi utviklingen år for år når det gjelder vår bærekraftmix. Vår Bærekraftsmix består av produkter som er Made in Green, Svanemerket, Fairtrademerket, Økologisk bomull (GOTS), RWS og GRS sertifiserte produkter. Vår kvalitets og miljøpolicy ligger også ute på nett, i tillegg jobber vi for at alle tekstiler skal være Oekotex100 sertifiserte.

Vi søker etter å ha bærekrafts sertifiserte varer som totalt sett omfavner hele livssyklusen til varene, noen varer vil kunne inneha flere 3e parts sertifiseringer, mens de fleste har en av de nevnte over. Mixen konsentrerer seg først og fremst om de kroppsnære produktene som er ca 80% av våre salgsartikler når det gjelder tekstiler.

Alle disse sertifiseringene har elementer for å bedre arbeidsforhold for de som er ansatt i fabrikkene, man kan se hvilke områder de ulike sertifiseringene omhandler i Etisk handel Norge sin sertifiseringsveileder. De fleste av våre 3e parts sertifiseringer har også en stor andel miljøaspekt i seg,

---

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Vi benytter den policy som ligger som ressurs hos Etisk Handel Norge, der denne er gjennomgått og tilpasset vår virksomhet. Den ligger tilgjengelig på nettsiden vår.

Den ligger åpent i vårt intranett system slik at den er tilgjengelig for alle våre medarbeidere. Vi har stort fokus på miljø og etikk innad hos oss. Dette gjelder alle ledere og medarbeidere i relevante avdelinger. Vi har også bærekraft med i vårt opplæringsopplegg for våre medarbeidere gjennom en opplæringsapp. Samt at alle våre butikker og HK er Miljøfyrtårn sertifisert og HK er også ISO9001 og ISO14001 sertifisert.

Våre medarbeidere har også årlig gjennomgang av ulike bærekraftstema for å styrke kompetansen og fokuset hos våre medarbeidere.

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i virksomheten, forankret i interne retningslinjer og rutiner?

HMS&Kval ansvarlig har hovedansvaret og rapporterer direkte til Adm dir. Det er HMS&Kval ansv som i første omgang utarbeider og gjennomgår aktsomhetsvurderingene. Deretter forankres dette med Adm Dir og andre relevante avdelinger hos oss.

HMS & Kval ansv samarbeider med Innkjøpsavdelingen når det gjelder krav vi setter til leverandør og forhånds krav til nye leverandører, samt følger opp at de krav vi setter overholdes. Vi har også jevnlig gjennomgang av våre rutiner og krav for å se at vi er i tråd med vår strategi, herunder evaluering av leverandører.

Vi har de siste år strammet vesentlig inn på krav som en leverandør må overholde for å kunne levere varer til oss, dvs oppdatering av leverandørkontrakt, alle tekstiler må være Oekoex100 samt at vi arbeider mot at alle kroppsnære tekstiler skal ha en av sertifiseringene innen vår bærekraftspyramide.

Markedsavdelingen har som oppgave å formidle vårt bærekraftsansvar ut til kunde. Vi har detaljerte prosesser for de fokus områder som vi har satt oss gjennom ISO 14001, som omhandler bærekraftige produkter, redusering av emballasje samt transport.

Mange av de leverandører vi jobber med har vi jobbet med i mange år og kjenner godt. HMS&Kval ansv har jevnlig møter med innkjøp der vi gjør evaluering av de leverandører vi har og diskuterer dersom det er elementer ved leverandørene som vi trenger å belyse eller kontakte de om når det gjelder f.ex tema som arbeidsforhold, miljø.

Ved kontakt med leverandør om evt tema de er blitt forespurt, vil dette diskuteres med de rette instanser hos oss og deretter lages en handlingsplan som følges opp.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse (eller lignende), arbeidsoppgaver og insentivordninger?

Dette blir informert om ved ansettelse og er en del av opplæringsplanen hos Princess. Alle våre Butikker og Hovedkontor er Miljøfyrtårn sertifisert siden 2008, og underlagt disse kriteriene så kommer våre mål om bærekraft frem.

Princess HK er også ISO 14001 og ISO9001 sertifisert der en av våre fokus områder er bærekraft. På HK har vi jevnlig møter der vi gjennomgår og diskuterer bærekraftstema, der tema er tilpasset avdelingene og deres påvirkningskraft i arbeidet.

I butikk er det kunnskap om hva vår strategi innebærer, dette opplæres gjennom opplæringsplan, samt at det ofte er tema på ulike medarbeider samlinger.

Princess har også egen opplæringsapp for alle våre ansatte der vi har kurs om bærekraft, sertifiseringer vi benytter og etisk handel og hvorfor dette er viktig for oss.

Butikk har årlig personalmøte om HMS og Miljø der ulike tema diskuteres, både for å øke kunnskapen, men også for å sette fokus på Bærekraft.

Samt at butikk må årlig levere Miljørapport gjennom at de er miljøfyrtårn sertifisert, der bærekraft er tema samt kunnskap.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

Kvalitets ansvarlig har denne oppgaven. Princess er medlem av BSCI, Etisk handel, Textile Exchange og gjennom disse gis det mye informasjon og opplæring bla i form av webinarer der vi deltar. Vi deltar også på andre relevante webinarer som arrangeres bla av Miljødirektoratet, Grønt Punkt m.fl.

Alle på innkjøp har vært på opplæring hos etisk handel.

Vi deltar også på ekstra kurs og webinarer i de ulike organisasjoner som vi er medlem av etter behov.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø forankret i strategier og handlingsplaner?

Gjennom vår strategi for fremtiden har vi satt tydelige mål på hvor stor del av vår varesammensetning som skal være bærekraftig, dette er satt opp gjennom ISO 14001 systemet. Gjennom ISO 14001 og 9001 har vi årlige møter med ledelsen der vi gjennomgår strategi og status per nå, samt videre strategi. Dette i tillegg til at vi har jevnlig møter på ulike tema for å sørge for at vi etterlever den strategien som vi har bestemt. Vi legger vekt på først og fremst at våre varer skal ha en bærekraftig 3e parts sertifisering som også omfatter mennesker, samfunn og miljø, og at gjennom dette så sørger vi for at våre forpliktelser ivaretas. Vi jobber først og fremst med 3e parts sertifiseringer og ulike medlemskap som BSCI, Oekotex og Textile Exchange for å oppnå og ivareta våre mål samt fokus på bærekraft. Vi formidler dette til våre leverandører gjennom vår leverandør kontrakt, samt samtaler med våre leverandører.

1.C.2 Hvordan følges strategier og planer for bærekraftig forretningspraksis opp av ledelse og styre?

Vi har gjennom ISO 9001, ISO 14001 og Miljøfyrtårn sertifisering, ledelsens gjennomgang, 2 ganger per år, der vi gjennomgår dagens status og om den er i tråd med vår strategi og hvorvidt vi skal gjøre evt endringer i strategien. Bærekraft er en av våre fokusområder, der fremdrift, utfordringer og videre arbeide diskuteres. Alle avdelinger på HK har jevnlig statusmøter ang bærekraftsarbeid og revidering av SOPer til de ulike avdelinger for å sikre at de er i tråd med vår strategi. Møter med gjennomgang er satt opp som et årshjul slik at vi sikrer at alle elementer blir gjennomgått i hht vår strategi. Her ser vi på den strategien vi har satt og om målene våre blir nådd evt hvorfor ikke, samt evt hva vi kan forbedre. Vi justerer mål og strategi jevnlig, grunn til endring kan være utenforstående krav, at vi ønsker å endre retning i forhold vare sammensetning etc.

1.D Partnerskap og samarbeid med leverandører og forretningsforbindelser

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av bærekraftig forretningspraksis i møte med leverandører og forretningsforbindelser?

Princess-Gruppen AS jobber først og fremst med agenter og direkte med leverandører. Der vi jobber med agenter så tydeliggjør vi dette gjennom møter, digital kommunikasjon, samt at alle må underskrive vår leverandør kontrakt som inneholder bla Responsible Business Policy og CoC, denne er alle forpliktet til å underskrive og følge.

Vi har tydelige krav til våre leverandører for hva vi krever for å være en leverandør hos oss. Dette kommuniseres dersom vi oppretter ny leverandør, samt at vi har dialog med eksisterende leverandører, der vi også prøver å arbeide for utvikling. Gjennom våre leverandørkriterier som beskriver hvilke krav vi har så jobber alle avdelinger mot informasjon og samarbeid med våre leverandører. Våre minste krav er nedtegnet i vår lev kontrakt bla at våre leverandører enten må være medlem av BSCI amfori, SA8000 eller ha en SMETA audit ikke eldre enn 1 år. For de som ikke er i BSCI systemet som vi selv er medlem av, så må alle leverandører sende SMETA audit report eller oppdatert sertifikat til oss.

Vi jobber mye med agenter, og dette er agenter vi har hatt et langt samarbeid med, og der de er meget godt kjent med hvilke krav vi har til våre leverandører, samt at HMS&kval ansv samt innkjøpere har dialog om bærekraft og hva som er viktig for oss. Vi har over flere år satt tydelige krav til våre agenter, vi startet med krav til Oekotex100 allerede i 2008 som går på at det er en garanti for at produktet ikke inneholder helse og miljøskadelige kjemikalier, likevel inngår ikke Oekotex100 inn i vår bærekraft% da dette kun handler om helse og miljøskadelige kjemikalier.

Vi velger bevisst leverandører som kan fremvise dokumentasjon på Bærekraft i form av medlemskap og 3e parts sertifiseringer, samt at det gjøres en screening/vurdering av oss på forhånd hvorvidt vi tenker de passer inn i vår portefølge.

Vi har en leverandør kontrakt der vi har hevet kravene til våre leverandører når det gjelder bærekraft,.

Der vi jobber direkte med leverandør så har vi tydeliggjort våre krav før vi starter evt samarbeid. Alle som ønsker å jobbe med oss har gjennomgått en screening på forhånd. Deretter så blir de fulgt opp på lik linje som der vi har agent. Vi følger opp alle våre leverandører når det gjelder bærekraft.

HMS&Kvalitetsansvarlig har stadig kontakt med leverandører mtp krav vi har satt, det kan være informasjon og opplæring når det gjelder ulike typer sertifiseringer.

Resultatene er målbare gjennom de bærekraft krav vi har, og progresjonen beregnes årlig, da legges resultatet for våre bærekraftsmål ut på nettsiden hvert år, der man kan se utviklingen.

Når vi vurderer en ny leverandør så henter vi inn dokumentasjon når det gjelder bla arbeidsforhold, miljø i forkant, der vi forklarer viktigheten av dette. Deretter har vi en gjennomgang av den dokumentasjon og svar leverandør gir oss på forhold vi evt stiller spørsmål ved. Når første del er godkjent, sendes leverandør kontrakt med tilhørende forklaringstekst. Dersom leverandøren blir godkjent legges den inn i vårt system, og vil evalueres 1 gang per år så sant ikke annen informasjon/forhold kommer oss i hende i perioden.

Indikator

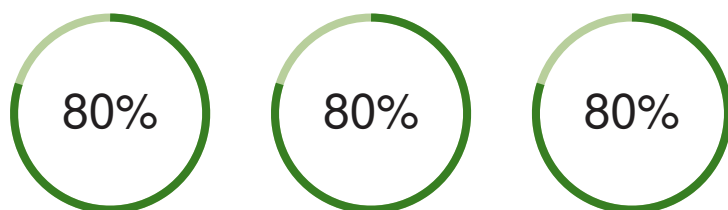
Andel av bedriftens leverandører som har akseptert retningslinjer for leverandører

Det er ingen leverandører som blir vår samarbeidspartner dersom ikke leverandørkontrakt med vedlegg er godkjent på forhånd.

Andel av bedriftens leverandører som bedriften har hatt forretningsforhold med i mer enn tre år

2024

2023

2022

Vi jobber mot færre leverandør med heller høyere volum, da med leverandører som har fokus på alle bærekraft elementene som er viktige for oss

---

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

Vi jobber systematisk med vår bærekrafts strategi. Vi har nedskrevne fokusområder gjennom ISO14001 og fokus varegrupper som vi følger tett og har strenge krav til. Våre fokus varegrupper er Sov, barn, bad og gardin, og dette er ca 80% av de varer vi selger. I 2023 har vi økt kravet til tekstil produktene ved at alle tekstiler skal være Oekotex100 sertifisert og dette arbeidet har vi fortsatt i 2024. Kroppsnære produkter har vært Oekotex i mange år, men tekstiler som gardin, duk mm har ikke hatt dette kravet så vi har arbeidet mye med opplæring av leverandører når det gjelder dette.

Den %vise bærekraft andelen har økt de siste årene, og er nå oppe på 74,91% når det gjelder kroppsnære produkter. Vi har gått bort fra bærekraftspyramide til hvilke sertifiseringer vi ønsker å ha mer fokus på. Det er først og fremst Made in Green som har økt betydelig. Det er også denne vi har satset mer på, da denne har krav både til kjemikalier, arbeidsforhold og miljø, samt at den har en enkel form for sporing av produkt som er en start på det produktpasset som vil bli implementert iløp av få år.

Vi opplever også at flere leverandører selv setter igang bærekrafts sertifiseringer da nok dette generelt har fått mer fokus fra også andre retail kjeder, slik at de tar selv initiativ til og innlemmer seg i ordninger som beviser deres bærekraft engasjement, gjennom bla BSCI medlemskap, Made in green, Svane sertifisering, GRS, RWS og Fairtrade. Vår erfaring er at det kanskje spesielt er Made in Green som har fått en økning av tilgjengelighet hos våre leverandører, og dette er også i tråd med vår strategi. Sertifiseringer som Textile Exchange administrerer ser også ut til å øke, samt at de selv har strammet inn kravene til at også vi som retail kjede må sertifisere oss, noe vi ble i Mai 2024.

Vi ser også at BSCI har styrket plattformen sin betydelig, og at vi nå kan hente ut flere data om våre leverandøreres prestasjoner enn tidligere, dette er nok også et tiltak grunnet det nye CSRD regelverket som har kommet og at man forbereder seg på produktpass og EU`s nye direktiver som kommer.

Vi har for hvert år økning av de leverandører som ønsker å sertifisere seg ihht til 3e parts sertifiseringer, så vi har et godt utvalg av bærekraftige kroppsnære produkter i det som er vår bærekraftige mix .

Andre bærekrafts tiltak er at vi har som mål å få plast ned på et minimum og per nå har vi fjernet plast på 90% av varene, det er kun plast igjen på type varer som har behov for dette, der nytte verdien av plast er høyere enn om man fjerner denne.

Vi har også fokus på redusert Co2 avtrykk når det gjelder transport av varer både til Norge og internt i Norge, og ser at klimaregnskap kommer mer og mer, slik at vi kommer til å beregne dette for 2024.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning/ skade, på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp prioritert risiko for potensiell og/ eller faktiske negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Prioritert risiko	Relatert tema	Geografi
Arb tid, HMS, lønn	Helse, miljø og sikkerhet Lønn Arbeidstid	Kina
Miljøutslipp	Miljø Utslipp Drivhusgasser Energi Avfall Vann Materialbruk	Kina India
Materialbruk (bomull/syntet)	Miljø Utslipp Avfall Vann Materialbruk	Kina India

Vi er medlem av BSCI Amfori og de fleste av våre leverandører er medlem av samme, vi har også krav om at alle våre leverandører må være medlem av denne eller ha en tilsvarende audit som vi følger opp.

BSCI Amfori har gode statestikker som vi benytter oss av, der vi bla kan se overordnet risiko på land, samt at de har mange ulike parametre vi kan benytte for å ha en god oversikt, også for miljø, og nytt av året er en CSRD form. Vi ser gjennom rapportene/audits/statestikker at det er de 3 første temaene det som oftest er forbedringsmuligheter, derfor blir det også våre prioriteringsområder. Generelt sett ser vi at disse får en score på C, noen få på D. Dersom vi ser at det er tema som ikke gjennomgår en forbedring så tar vi dette opp med enten våre agenter eller direkte med leverandør. Ca 50% av våre leverandører er medlem av BSCI og resten har SMETA eller BSCI, vi regner med at statestikken vi får fra BSCI også er gjeldende for SMETA da leverandør sammensetningen er relativt lik.

Miljø og Materialbruk er to tema som er viktig for oss med tanke på at vi benytter mye bomull og syntetmaterialer og de har påvirkning på miljøet når det eks gjelder utslipp. Når det gjelder bomull så har de aller fleste av våre bomullsprodukter en sertifisering gjennom vår bærekraft mix, dette vil enten være, Made in green, Svanen, GOTS, fairtrade og GRS. samt at alle våre kroppsnære produkter er Oekotex100 sertifisert som da skal sørge for at det ikke blir benyttet helse og miljøskadelige kjemikalier. De kroppsnære varegruppene tilsvarer ca 80% av vårt salgsvolum når det gjelder tekstiler totalt, samt at vi også øker sertifisering/medlemskap på ikke kroppsnære

produkter nettopp for å ivareta både miljø og arbeidsmiljø, og vår strategi er at disse sertifiseringene/medlemskap er i aller høyeste grad med på å bevisstgjøre våre leverandører på viktigheten av bærekraft i alle ledd.

Likevel er vi klar over at vi det alltid risiko forbundet til miljø ved produksjon av varer, og at både bomull og syntet produksjon utgjør en risiko for miljø og sosiale forhold. Vi forsøker å minimere dette ved bruk av ansvarlige leverandører som følger våre krav.

Fra 2024 har vi økt krav til at alle tekstiler skal være Oekotex100 sertifisert for å kvalitetssikre at det ikke benyttes skadelig kjemikalier i våre varer. Vi ser også at endel av våre leverandører nå også omfatter seg av Amfori BEPI som setter fokus på miljø.

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den risikoen ble identifisert og prioritert b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i kartleggingen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert d) om det er identifisert områder hvor det er manglende informasjon for å vurdere risiko og hvordan dere vil gå frem for å få mer informasjon om dette.

a) Overordnet har vi gjennom ISO14001 kartlagt og identifisert risiko og dette er belyst i våre aktsomhetsvurderinger og intern rutine for aktsomhetsvurderinger. Denne analysen danner grunnlaget for hvordan vi har lagt opp vår strategi for å kunne bidra til å redusere vår påvirkning på mennesker og miljø. Gjennom ISO14001 har vi analysert hvor vi påvirker miljøet mest, som er i scope 3, og gjennom denne analysen har vi identifisert hva som er våre fokusområder. De avdekkede fokusområdene er hvor vi forsøker å gjøre grep for å minske vår påvirkning. Fokus områder er produkt, transport og emballasje. På produkt er vårt fokus 3e parts sertifiseringer som tar for seg både kjemikalier, arbeider rettigheter og miljø.

b) Alle deler av virksomheten samt alle produktgrupper er med i vurderingen som er gjort og grunnlaget for vår strategi. Likevel har vi mest fokus på den gruppen varer som vi har mest av og er våre kroppsnære produkter og som nummer to de andre tekstilvarene våre, og til slutt pynt som er en mindre del av vårt sortiment. Andre fokusområder er emballasje og transport, der alle produktgrupper er like relevante.

c) Vi har benyttet databasen til BSCI Amfori og de audit som ligger tilgjengelig der for identifisering av risikoområder, som nevnt tidligere så ser vi hvilke områder som normalt scorer noe lavere enn andre. Vi benytter også kilder gjennom Etisk handel, Textile Exchange, Fairtrade, Svanen, Grønt Punkt, Miljødirektoratet som gir god og relevant informasjon angående hva som er risiko, spesielt når det gjelder materialproduksjon og de mennesker som er involvert samt miljøaspektet.

Fairtrade har også gitt oss relevant informasjon angående risikoområder og hva det jobbes med for å redusere risiko på mennesker og miljø.

Gjennom denne kunnskapen forsøker vi å minimere risikoen ved å kjøpe produkter med de ulike sertifiseringene i bunn, samt ha god kommunikasjon med leverandører. Vi har en egen Bærekraft strategi med konkrete mål for fremtiden. Vi har livsløpsanalyse når det gjelder miljøaspektet ved de materialene som vi benytter mest. Dette er utarbeidet gjennom vår ISO 14001 sertifisering og ligger som en intern guideline til våre innkjøpere, samt at vi også evaluerer de ulike leverandørene våre og ser på deres styrker og svakheter.

Princess er også medlem av Bangladesh accord og der får vi info om våre leverandører og hvordan de jobber med sikkerhet slik at vi har en god oversikt.

Vi får nyhetsbrev fra mange relevante grupper som har betydning for våre type produkter. Dersom vi mangler informasjon så hender det vi kontakter både Etisk Handel Norge, Amfori BSCI etc for å høre om de har mer informasjon om et tema vi evt føler vi mangler informasjon om. Vi er også tilknyttet ulike organisasjoner som tilbyr bla ulike typer webinarer som har nyttige tema angående sosiale forhold, men også om en del miljørelaterte tema som emballasje etc.

d) Totalt sett føler vi at vi har en ganske god oversikt over vår leverandørkjede og produktsammensetning, likevel ser vi at den produktgruppen vi kanskje har minst kunnskap om er på pynt, da fortrinnsvis glass og keramikk når det gjelder evt skadelige kjemikalier og innhold/produksjonsmetode, det skal likevel nevnes at dette er en veldig liten andel av våre varesammensetning. Disse leverandørene må likevel overholde de samme krav som alle våre leverandører, dvs være medlem av BSCI amfori/SMETA eller SA8000 og underskrive og overholde vår leverandørkontrakt, samt overholde kjemikalie krav ihht REACH og for endel av disse varegruppene så krever vi test rapporter på innhold og bruk. Som nevnt over når det gjelder krav til sosiale forhold har vi samme krav til denne varegruppens leverandører som for de som leverer tekstiler.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø som ble identifisert men ikke prioritert, og hvordan disse er håndtert

Det er helt klart flere risiko enn de vi har nevnt, slik som avskoging, dyrket mark som kunne vært benyttet til matproduksjon framfor material produksjon. Mange av disse miljørisikoene er på et høyere nivå enn vi kan reelt påvirke, men samtidig bidrar vi gjennom medlemskap i ulike organsiasjoner, samt at vi har fokus på de vi kan gjøre noe med, som hvilke leverandører vi kjøper fra og de krav vi har.

Avfall og vannforbruk ser vi også på som risiko, samt de fleste indikatorer for menneskerettigheter vil jo alltid være en risiko.

Vi har lagt en strategi der vi prioriterer på bakgrunn av hva vi faktisk kan være med å bidra med mest i riktig retning, noe vi gjør gjennom å stadig kjøpe en større andel produkter som har bærekraftige sertifiseringer som tar for seg både mennesker og miljø.

Vi er også klar over at lengre ned i verdikjeden så har vi mindre kontroll enn siste leddet. Endel av våre leverandører er vertikale, men de fleste har flere ledd, der vi ikke har så god kontroll. Dette jobber vi med, men er utfordrende. Likevel når produktpass kommer med krav om mer sporing antar vi at dette vil bli mer oversiktlig da de fleste europeiske retailere vil ha samme krav, slik at det vil være flere som har behov for denne informasjonen og at det da vil være et krav fra flere i vår situasjon.

Det er så klart en risiko for at sertifiseringer ikke gir et helt rett bilde eller at ikke nødvendigvis alt er perfekt, men det er der vi har valgt vår strategi og mener vi kan bidra mest med å minimere risiko vedrørende negativ påvirkning på mennesker og miljø. Princess er en ganske liten organisasjon som ikke har f.eks kontorer i utlandet, vi må derfor basere oss på 3e parts sertifiseringer, dialog og medlemskap, og dette følges opp med sjekk av sertifikater og gyldighet av disse. Som nevnt tidligere så blir våre leverandører screenet før de blir tatt inn i vår portefølge, når det gjelder arbeidsforhold så er dette først og fremt gjennom BSCI, SMETA eller SA8000, der HMS&kval ansv ser igjennom den dokumentasjonen fra disse og ser om det er områder som er bekymringsfulle. Dersom vi ser forhold vi er usikre på så tar vi kontakt med enten agent/lev for å forhøre oss mer om tema og om hva slags handlingsplan de evt har for å forbedre. På bakgrunn av svar/rapport evt annen dokumentasjon så avgjøres det videre action med relevante avdelinger.

Vi har så langt det lar seg gjøre kontroll på våre rutiner og dialog med våre leverandører og agenter, vi opplever at både leverandører og agenter har et mye større fokus på bærekraft nå en kun for noen få år siden, og vi føler vi har vært med å bidratt til utviklingen. Vi har relativt god kontroll spesielt på siste leddet ut til oss, men vi er selvsagt klar over at det kan finnes svakheter, men vi jobber kontinuerlig med å minimere disse. Vi selv blir revidert på vårt eget system gjennom ISO14001 + 9001 hvert år. Vi har også som nevnt tidligere møter der vi evaluerer å går igjennom våre leverandører, samt tett dialog med våre agenter/leverandører der vi også påvirker de til å søke etter 3e parts sertifiseringer med bærekraft perspektiv. Totalt sett så har det ikke kommet frem noen nye funn av negativ påvirkning i året som har gått enn de risikofaktorene som vi allerede har kartlagt.

Vi er også godt i gang med dobbelt vesentlighetsanalyse som kan bidra til å gi oss flere konkrete områder og jobbe med i fremtiden, samt enda tydeligere belyse hvor vi har forbedringspotensiale.

3

Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Beskriv mål og status for de tiltakene virksomheten har iverksatt for å redusere prioritert risiko

	Arb tid, HMS, lønn
Overordnet mål :	Øke Andelen bærekraftige sertifiseringer, sertifiseringer som har krav til arbeidsforhold
Status :	74,91%
Mål i rapporteringsåret :	Øke bærekraft% på alle våre kroppsnære produkter, samt krav til Oekotex100 på alle tekstiler.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Vår strategi har mål om å øke bærekraftige produkter i årene som kommer. Gjennom 3e parts sertifiseringer/ordninger så påvirker vi de negative påvirkningene på en positiv måte. Vi krever at alle våre leverandører skal være medlem av BSCI, SA8000 eller ha en SMETA audit ikke eldre enn 1 år. Vi er Medlem av Banglaseh accord. Gjennom de mål om 3e parts sertifiseringer som vi har i vår bærekraft mix så prøver vi gjennom dette å påvirke i positiv retning. Vi har også gode rapporter gjennom vårt medlemskap i BSCI som forteller oss status for ca 50% av våre leverandører for hvordan disse leverer på arbeidstid, HMS og Lønn, der vi ser at leverandørenene scorer som oftest på B eller C. Mange av våre produkter har sertifiseringer eller medlemskap som tar for seg flere bærekrafts områder, som at noen produkter både er Fairtrade, Oekotex, mens andre er både Oekotex og Svanen, disse sertifiseringene dekker ulike områder når det gjelder verdikjedene til et produkt, men alle sertifiseringer i vår bærekraft strategi har elementer av arbeidsforhold og miljøpåvirkning. Vi arbeider også for å øke andelen Made in Green sertifiserte produkter som både omfatter menneskelige forhold på fabrikkene samt reduisering av miljøpåvirkning. På sist nevne har vi hatt en god økning siste året, denne sertifiseringen er en av våre hovedsatsninger da denne tar for seg både menneskerettigheter, miljø samt kjemikalier og kan benyttes uavhengig av hva slags tekstil materiale som er benyttet.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Ved å aktivt øke andelen sertifiserte produkter så forventer vi at det vil bidra aktivt til å redusere negativ påvirkning på både mennesker og miljø. Vi jobber aktivt hele tiden med å holde oss oppdarte på hvordan vi kan gjøre dette på beste måte, og forventer at andelen produkter som har en sertifisering skal øke fra år til år. Vi har også sertifisert oss i hht Textile Exchange i 2024.

	Miljøutslipp
Overordnet mål :	Øke bærekraftige materialer på kroppsnære produkter da dette er vår største gruppe
Status :	74,91%
Mål i rapporteringsåret :	Målet er å øke andelen bærekraftige materialer. Den bærekraftige strategien vi har lagt opp til skal dekke mange områder innen bærekraft, gjør at vi minimerer påvirkning på ex avfall, sprøytemidler, utslipp samt arbeidsforhold. Nå også etterspør vi i enda større grad sertifiseringer som går på ansvarlige arbeidsforhold og miljøutslipp og på fabrikkene slik som ex Made in Green. Oekotex100 som vi har på alle våre kroppsnære produkter er en garanti for at produktene ikke inneholder helse og miljøskadelige kjemikalier, her har vi økt kravet om Oekotex på alle tekstil produkter, samt at Svanen,, GRS, RWS, GOTS også har miljøaspekt i sine sertifiseringer. Vi prøver også å øke andelen resirkulerte produkter for å se til at man gjenbruker materialer som fremdeles har en bruks verdi.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Princess har blitt Textile Exchange sertifisert. Økt betydelig på Made in Green og Oekotex100 på materialer som ikke er kroppsnære.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Som nevnt over så forventer vi ved disse grep å redusere negativ påvirkning på miljø. Vi jobber også aktivt med å øke andelen produkter som minimerer skade på miljø. Her ser vi også på alternative materialer som ikke er bomull eller polyester, selv om disse ikke er med i beregningen av oppnådde mål.

	Materialbruk (bomull/syntet)
Overordnet mål :	Sørge for at alle tekstiler er min Oekotex100
Status :	90%
Mål i rapporteringsåret :	Gjennom dette reduserer vi bruk av skadelige kjemikalier, som minker miljøbelastningen. Påvirker våre leverandører til å ha fokus på kjemikalie bruk.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Ved at vi først og fremst benytter oss av 3e parts sertifiseringer og medlemskap i ulike organisasjoner så er vi sårbare dersom de 3e parts sertifiseringene har brister, dette er vi klar over, men da vi er relativt små i en stor sammenheng er det vår strategi å benytte oss av flest mulig 3e parts sertifiseringer som da har uavhengige parter som sjekker at leverandører overholder krav. VI kjøper Økologisk, Oekotex100, svanen og Fairtrade og Made in Green som har krav til bomull og bla sprøytemidler og vannforbruk håper vi å kunne minimere fotavtrykket bomull og syntet setter. Dersom man oppdager tilfeller som har negativ påvirkning så vil vi søke råd hos de org vi kan rådføre oss med. Vi følger med i markedet for å holde oss oppdatert på ulike tema som kan gjøre våre varer mer bærekraftige.

Ved å sette krav til Oekotex100 på alle tekstilvarer så mener vi å bidra til et bedre miljø.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi benytter bla Etisk handel sin sertifiseringsguide til å ta veloverveide beslutninger for hvilke sertifiseringer som bidrar mest til både miljø og gode arbeidsforhold. Vi forventer at alle tekstiler er Oekotex100 iløpet av 2025. Vi forventer også å øke andelen sertifiserte produkter totalt i året som kommer.

3.B Andre tiltak for å håndtere risiko for negativ påvirkning/skade

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

Vi har tydelige mål for å øke andelen bærekraftige tekstiler gjennom ISO 14001

I vår bærekraftige strategi inngår:

Fairtrade - arbeiderne i fokus, like lønn og arbeidsforhold på bomullsmarkene

Svane merking - fra vugge til grav

GRS - mer kjøp av resirkulerte produkter - fotavtrykk på klima, ved å øke andelen resirkulert får vi gjenbrukt endel av ressursene som allerede ligger der og som i annet fall ville blitt kastet.

GOTS - økologisk bomull - har strenge krav til produksjon når det gjelder vann, kjemikalier og arbeidsforhold

Bangladesh accord - sikre arbeidsforhold som HMS og at fabrikkene er trygge arbeidsplasser

RWS ull - Gode oppvekst forhold for sau.

Oekotex 100 - Forbud mot helse og miljøskadelige kjemikalier

Made in Green - krav til miljøvennlig produksjon, sosialt ansvarlig når det gjelder arbeidsforhold og benytter ikke helse og miljøskadelige kjemikalier.

BSCI amfori, gjøres audits 1 gang per år, ihht Code of Conduct sikre gode arbeidsforhold, samt at vi får god oversikt over tilstanden til fabrikk

Her benytter vi den nye sertifiseringsveilederen fra Etisk handel, som beskriver tydelig hva de ulike sertifiseringene dekker.

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

Vi har allerede i flere år sett på hvordan vi kan redusere klimagass utslipp gjennom vår transport, dette vil naturlig nok variere med mengden varer vi selger. Vi er i så måte også prisgitt våre transport leverandører og deres utvikling.

Vi har gjennom ISO 14001 laget en strategi for å redusere dette, vi har endret vår transport fra HK til Butikk ved å reduserer ant leveringsdager, samt at vår transportør benytter i større grad kjøretøyer som går på El.

Fra utland til HK, har vi satt fokus og mål på fyllingsgrad på konteiner, bla gjennom større pakninger og tilpassede pakninger så man ikke frakter mer luft enn høyst nødvendig og mindre dobbeltpakking av varer mtp papp.

Konsolidering, prøver å samle forsendelsene fra utlandet så langt det lar seg gjøre.

Vi har oversikt over Co2 utslipp på vår transport som vi rapporterer på gjennom Miljøfyrtårn og det blir for 2024 også satt opp et fullstendig klimaregnskap i forbindelse med det nye CSRD direktivet som vi skal rapportere for i 2026.

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis

Ha gode nok ledetider - som ikke skaper stress og press

Lage en plan for ca antall sourcing i god tid med ca tid for bestilling

Ha klare og tydeligere krav og rutiner som gis og forklares til leverandør gjennom lev kontrakt

Ha en god dialog med agenter og leverandører.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

Vår bærekraft mix:

Fairtrade

Svane

GOTS

GRS

RWS

Oekotex100

Made in Green (STeP)

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Vi krever nå at alle våre nye leverandører må være medlem av BSCI Amfori eller ha en SMETA audit per år eller SA8000 sertifikat eller tilsvarende, og gjennomgår denne syklus der disse pkt ligger i dette medlemskapet, samt at alle leverandører må underskrive vår Code of Conduct med de vedlegg som vi har utarbeidet som beskriver nærmere våre krav. Her under er det også krav om fri fagorganisering, likevel vet vi at dette er utfordrende bla i Kina.

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

Påvirke våre leverandører til bla å benytte 3 parts sertifiseringer som krever endringer hos leverandør der også arbeiderne blir inkludert og får bedre forhold, her forsøker vi aktivt å øke andelen Made in Green, og i 2024 har vi noen store leverandører som har gjennomført/arbeider med å få denne på plass.

Vi har hatt opplæring av flere leverandører og agenter når det gjelder 3e parts sertifiseringer og hva som er krav innenfor disse.

Samt gjennom audits for BSCI/SMETA/SA8000 så er det inkludert bla stikkprøver av arbeiderne som hjelper på med kompetanse heving.

Internt har alle opplæring i ISO14001 der vår bærekraft strategi ligger. På butikkplan er alle involvert i miljøarbeidet gjennom at alle butikkene er Miljøfyrtårn sertifisert.

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Dette ligger først og fremst som et krav i vår Code og Conduct samt policy at ikke skal forekomme, og det er tema gjennom de audits som vi krever.

Våre leverandører bekrefter gjennom godkjenning av ovennevnte krav at dette ikke forekommer, likevel så er det jo en risiko at det skjer, men vi har ikke fått noen meldinger fra noen hold foreløpig på at dette skjer i vår leverandør kjede, men sannsynligvis ville det være vanskelig for oss å få kjennskap til om det har forekommet.

Likevel føler vi at vi har fokus på dette gjennom våre tydelig krav beskrevet tidligere. Vi er likevel klar over at det er en risiko for at dette skjer uten vår kjennskap.

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ påvirkning

Utfordringer vi ser gjennom audits er lønn og overtid samt HMS. Gjennom at vi jobber mot færre leverandører og heller mot større volum kan vi konsentrere oss om færre lev og være med på gi informasjon til de ang hva som er viktig og hvorfor disse tema er viktig, samt nok en gang ha god dialog om bærekraft og hvorfor dette er viktig.

Vi arbeider også mot å benytte fler Europeiske leverandører framfor Kina.

Vi opplever som positivt i leverandørkjeden at det har blitt mye større søkelys på disse tema de siste år kontra for bare noen år siden. Vi jobber for å ha gode relasjoner med våre leverandører og agenter, der vi tar opp disse tema og forklarer hvorfor dette er viktig.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåkning av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåkning og evaluering

4.A.1 Beskriv a) hvem som har ansvar for å overvåke effekten og resultatene av tiltak iverksatt og hvordan dette gjennomføres i praksis, b) hvem som har ansvar for å evaluere arbeidet med aktsomhetsvurderinger, og hvordan dette gjennomføres i praksis

a) Det er HMS&kval ansvarlig som har ansvar for å overvåke effekten av de tiltak vi har igangsatt og gjør evalueringer av den strategi vi har lagt. Her har denne personen tett kommunikasjon med relevante avdelinger, der vi har årlig og periodevis gjennomgang av vår bærekraft strategi. Her ser vi på fremgangen, utfordringer som har vist seg, og evt reviderer strategien vi har lagt. Vi har gjennom ISO 14001 og ISO 9001 revisjonsmøter jevnlig, der vi går igjennom de tema som er våre fokusområder og der vi evaluerer om våre prosesser fungerer etter hensikten. Vi har også eget elektronisk avvikssystem der man kan melde inn evt avvik på prosesser, som da gjennomgås i revisjonsmøter og hvor man ser på evt forbedringsmuligheter.

Her har vi også leverandørevaluering og ser på hvor godt de ulike dekker våre krav til både arbeidsforhold og miljø. Dersom vi ser at noen leverandører har elementer vi tenker kanskje ikke er helt opp til standard så vil vi starte en kommunikasjon med disse. Her vil vi isåfall vurdere svar/funn og gjøre tiltak alt ettersom hva som kommer frem. Vi har 2 ledelsens gjennomgang årlig, samt som nevnt periodevis revisjonsmøter av vår strategi hvert år med innkjøpsavdelingen.

b). Det er HMS&kval ansv som har ansvaret for å evaluere arbeidet og fungerer også som beskrevet over.

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør og/ eller måler effekten av tiltak for å redusere risiko

Dette gjør vi gjennom økning andel bærekraftig mix som beregnes årlig, evt justerer denne mixen dersom vi ser at dette er hensiktsmessig med tanke på å redusere ytterligere vår negative påvirkning. Det kan være gjennom:

BSCI rapportene

Gennom Bangladesh Accord

Andel Made in green, Oekotex100, Svanemerkede produkter, Fairtrade, GOTS, GRS, RWS.

Gjennom disse ordningene/sertifiseringene håper vi å kunne redusere negativ påvirkning på flere områder, da disse sertifiseringene/medlemskap nettopp har krav til reduisering av negativ påvirkning, både på mennesker og miljø.

Holde oss oppdatert gjennom kurs/webinar/nyhetsbrev etc

VI har gjennomgang årlig og periodevis av vår risiko og den strategi vi har lagt og at denne følges evt må justeres.

De indikatorer vi benytter er nedfelt i vårt bærekraftsmål samt vårt miljøbelastningskart med tilhørende dokumenter innen ISO14001.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheten skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

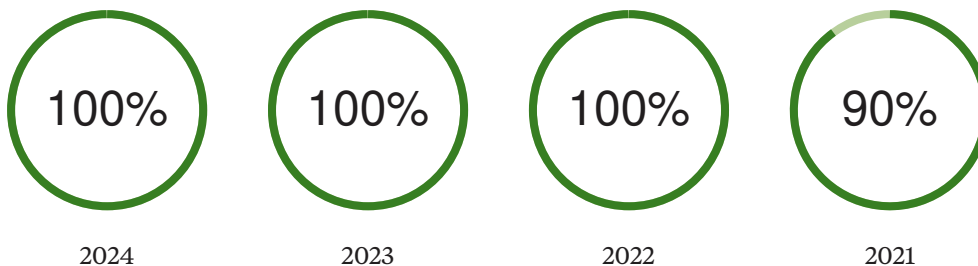
Vi har egen fane på vår hjemmeside som et kommunikasjonsledd til våre kunder og evt andre intressenter utenforstående interessenter, der vår policy ligger, samt årsrapporten vi leverer til EHN. Link til vår hjemmeside er lagt til tidligere. Her beskriver vi hvordan vi jobber med vår bærekraft strategi og hva våre mål er og utviklingen fra år til år. Vi har også dialog med våre kunder og andre gjennom vår kontaktinformasjon som går direkte til kundeservice som igjen sender evt spørsmål til relevante avdelinger.

Vi kommuniserer med våre agenter og leverandører gjennom direkte møter eller gjennom elektroniske hjelpemidler. Her beskriver vi viktigheten av bærekraftsarbeidet, samt formidler våre krav og forventinger. Vi bistår også dersom de har behov for hjelp til å oppfylle våre retningslinjer.

Våre medarbeidere leverer inn sin miljørapport til oss årlig, slik holder vi kunnskapsnivået og intensiteten oppe hos våre medarbeidere. Butikkene og HK resertifiseres også hvert 3e år, slik at det er viktig at våre medarbeidere er godt opplærte når det gjelder vårt miljøarbeide. Vi har egne kurs i vårt interne opplæringssystem, samt at butikkene årlig må gjennomgå miljøtema på personalmøter.

Indikator

Utsendelse av leverandør kontrakt

Det er ingen leverandører som blir en del av vår portefølje uten å ha underskrevet og akseptert våre betingelser.

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

Princess-Gruppen AS prøver å kommunisere vårt arbeid først og fremst gjennom vår strategi der vi baserer oss på 3e parts sertifiseringer når det gjelder kroppsnære produkter som er vår største omsetningsgruppe. Gjennom denne strategien prøver vi å redusere negativ påvirkning/skade. Vi publiserer rapporten vi leverer årlig til Etisk Handel Norge på vår hjemmeside slik at våre interessenter kan få et innblikk i hvordan vi arbeider med bærekraft.

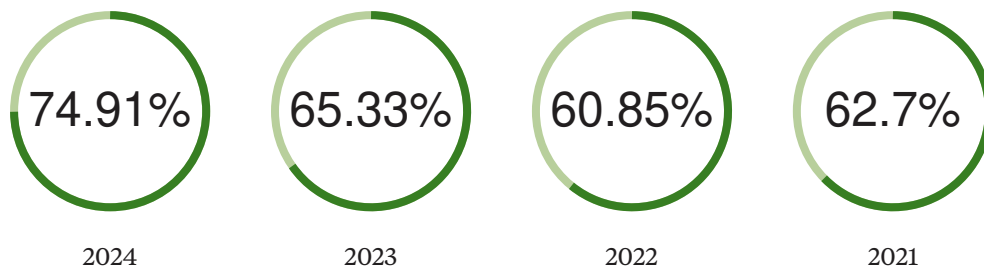
Vi publiserer også vår bærekraftsutvikling med våre fokus områder, mål og resultat hvert år på vår hjemmeside.

Alle kan på forespørsel også få tilsendt vår miljøfyrtårn rapport.

VI får for 2024 et utarbeidet klimaregnskap, dette vil senest bli publisert sammen med CSRD rapporten for 2025.

Indikator

Bærekraft kroppsnære tekstiler

Dette målet er basert på bærekraftige sertifiseringer, som Svanen, Made in green, GOTS, GRS, fairtrade og RWS.

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

Princess-Gruppen har en kontakt adresse til kundeservice der de fleste spørsmål lander i første omgang. Kundeservice sender forespørsler som har med åpenhetsloven evt tilsvarende spørsmål videre til HMS&kval ansvarlig. HMS&kval ansv håndterer så saken og utferdiger et svar evt dokumentasjon på bakgrunn av forespørselen og sender til kundeservice som da vil besvare henvendelsen.

Vi besvarer alle henvendelser så raskt som mulig og ikke senere enn 3 uker etter at forespørselen har kommet oss i hende. Forespørsler lagres hos oss slik at vi har kontroll på hvilke forespørsler vi har fått.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser

Vi følger vår Bærekraft policy når det gjelder gjenoppretting.

Dersom vi oppdager negativ påvirkning av særlig grad på mennesker, samfunn og miljø tar vi først et internt møte og diskuterer mulige årsaker og tiltak. Deretter tar vi kontakt med Agent/leverandør hvor vi diskuterer hva vi kan gjøre for gjenoppretting av skaden som har inntruffet.

De senere år har vi jobbet preventivt med dette og bla hjulpet flere leverandører til å foreta 3e parts sertifiseringer for å unngå i forkant at det forekommer negative konsekvenser.

Vi krever også at alle våre leverandører skal være medlem av BSCI/SMETA/SA8000 for å jobbe preventivt samt at de i fremtiden også må inneha en annen 3e parts sertifisering.

Vi er likevel klar over at negative konsekvenser i mange tilfeller kanskje ikke vil komme oss i hende, for å forebygge dette så godt det lar seg gjøre, har vi da som nevnt tidligere krav til medlemskap, samt at vi gjennomgår rapporter. Vi prøver så godt det lar seg gjøre å være tydelige overfor alle våre leverandører at dette er viktig for oss gjennom kommunikasjon som møter og elektronisk korrespondanse.

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Vi har i perioden hatt 1 forhold med for mye kjemikalier på en spise brikke i plast, som vi ble opplyst om ved at MD tok tester av flere aktører i bransjen. Vi behandlet forholdet i tråd med våre interne rutiner og offentlige krav. Konsekvensen av denne episoden er at vi har styrket kontrollen med ikke tekstil` varer.

Vi har ikke oppdaget eller fått noen indikasjoner på at vi har hatt flere negative konsekvenser, andre enn de som fremgår av risikovurderingen som generelt er for bransjen., og som vi forsøker å forebygge ved tidligere nevnte tiltak.

Som beskrevet over jobber vi preventivt for å redusere negativ påvirkning gjennom de medlemskap og vår bærekraft strategi.

Vi er klar over at tilfeller som kunne kommet under denne kategorien ikke nødvendigvis kommer til vår kjennskap.

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at ansatte og andre interessenter, spesielt påvirkede arbeidere og lokalsamfunn har tilgang til varslingskanaler og klagemekanismer

I egen virksomhet har vi verneombud og hovedverneombud der man kan varsle om det skulle være nødvendig. Her følger vi internkontrollforskriften og har rutiner i HMS regelverket hvordan vi håndterer evt tilfeller. Medarbeidere på HK kan også legge inn avvik i vårt elektroniske avvikssystem.

Kunder og evt andre kan sende inn evt saker direkte til kundeservice.

Vi er medlem av Bangladesh Accord som har en egen hotline for klager som vi også har tilgang til, her kan vi følge klagen og hvordan denne blir behandlet og evt være deltagende i å finne løsninger.

For de andre leverandørene våre skal disse være medlem av BSCI/SMETA eller SA8000 der det utføres audits i hht Code of Conduct. For BSCI er det et punkt som heter worker involvements, her gjøres det bla surveys av arbeidere der audits sjekker bla at arbeiderne har kunnskap om sine rettigheter, og gjennom nettverket så kan vi se funnene som evt er gjort ved fabrikkene.

BSCI har også et punkt om workers voice der arbeiderne blir spurt om de vet at de kan komme med bekymringer eller ideer. Vi vil gjennom disse oversiktene ha et bilde av hvorvidt arbeiderne har klagemuligheter og om arbeiderne blir involvert og hørt.

Kontaktinformasjon:

Princess-Gruppen AS
Linda M. Andreassen, HMS & Kval ansv
lma@princessgruppen.no